

International Journal of Languages' Education and Teaching
Volume 6, Issue 3, September 2018, p. 517-532

Received	Reviewed	Published	Doi Number
20.06.2018	27.07.2018	30.09.2018	10.18298/ijlet.3091

**High School Students' Perceptions of the Effect of Social Media
on Learning English***

Mehmet Nuri GÖMLEKSİZ¹ & Sibel ASLAN²

ABSTRACT

The use of social media provides people to get in contact with the people living in other parts of the world. That caused awareness on English language learning. The aim of this study is to determine high school students' views about the effect of social media on learning English. So, we tried to determine students' views on following people who use only English in social media and its effects on learning English. The effect of English language teaching at schools on students' habits of social media use was also determined. Besides, we determined the views of the students whether there were any differences between English taught at schools and used in social media. The effect of how social media on students' motivations to learn English were also determined. The study group of this study consists of 10th and 11th graders enrolled at two high schools in Elazığ city center, in 2016-2017 academic year, spring term. In the study, the ages of students and use of social media were taken into consideration. Six students at each grade level were included the study. Totally 24 students attended the study. Volunteer students participated the study. An interview form including six semi-structured questions was used as the data collection tool. It was determined that the use of social media affects learning English in different ways depending on their habits of social media use. Several recommendations are offered based on the research findings.

Key Words: High school, social media, English language, learning English.

**Lise Öğrencilerinin Sosyal Medyanın İngilizce Öğrenimlerine
Etkisine İlişkin Görüşleri**

ÖZET

İnternete erişim imkânının artmasıyla sosyal medya kullanımı lise öğrencileri arasında da yaygınlaşmıştır. Sosyal medya kullanımı insanların kendi buldukları ülke sınırlarının dışındaki insanlarla etkileşime geçmesini sağlamıştır. Bu durum insanların İngilizce öğreniminde bir farkındalık yaratmıştır. Bu araştırmanın amacı lise öğrencilerinin sosyal medyanın İngilizce öğrenimlerine etkisine dair görüşlerini ortaya koymaktır. Bu doğrultuda; öğrencilerin sosyal medyada sadece İngilizce paylaşım yapan kişileri takip etmeye ve sosyal medyada yapılan İngilizce paylaşımların İngilizce öğrenimlerine etkisine ilişkin görüşleri belirlenmiştir. Ayrıca okuldaki İngilizce öğreniminin sosyal medya kullanım alışkanlıklarına etkisine ilişkin görüşleri belirlenmiştir. Bunların yanı sıra okulda öğretilen İngilizce ile sosyal medyada kullanılan İngilizce arasında bir fark bulup bulmadıklarına dair görüşleri belirlenmeye çalışılmıştır. Sosyal medyanın İngilizce öğrenme motivasyonlarını ne şekilde etkilediğine dair görüşleri de ortaya konmuştur. Araştırmanın çalışma grubunu 2016-2017 eğitim öğretim yılı bahar yarıyılında Elazığ il merkezinde iki devlet lisesinin 10. ve 11. sınıf öğrencileri oluşturmaktadır. Araştırmada öğrencilerin yaşları ve sosyal medya kullanıp kullanmadığı göz önünde bulundurulmuştur. Her sınıf seviyesinden beş olmak üzere toplam 20 öğrenci araştırmaya katılmıştır. Katılımda gönüllülük esas alınmıştır. Öğrencilere yapılandırılmış altı soru yöneltilmiştir. Çalışmada sosyal medya kullanımının öğrencilerin internet kullanım alışkanlıklarına bağlı olarak İngilizce öğrenimlerine farklı şekillerde etki ettiği belirlenmiştir. Araştırma bulguları doğrultusunda çeşitli önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Lise, sosyal medya, İngilizce, İngilizce öğrenimi.

¹ Profesör Doktor, Fırat Üniversitesi Eğitim Fakültesi, Eğitim Bilimleri Bölümü, nurigomleksiz@yahoo.com.

² İngilizce Öğretmeni, Milli Eğitim Bakanlığı, Sibelaslan2123@gmail.com.

*Bu çalışma İnönü Üniversitesi'nde düzenlenen 11. Uluslararası Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Sempozyumu'nda (ICITS 2017) sözlü bildiri olarak sunulmuştur.

1. Giriş

Sosyal medya, kullanıcıların ağ teknolojileri kullanarak etkileşimini sağlayan araç, hizmet ve uygulamaların bütünüdür (Talas ve Öztürk, 2015: 102). Sosyal medyanın tarihçesine bakıldığında ilk olarak 1997'de ABD'de ortaya çıkan ve dünyadaki ilk sosyal ağ sitesi olarak kabul edilen SixDegrees'i görürüz (Şener, 2010:1). En popüler sosyal ağ siteleri sık sık daha geniş bir kavram olan ve 2004 yılının sonunda şöhreti yaygınlaşmaya başlayan Web 2.0 teknolojileriyle ilişkilendirilmektedir (Harrison ve Thomas, 2009: 112). Bu yeni Web 2.0 teknolojilerinin yapısı, metin veya multimedya içerikli yayınların daha interaktif formlarına ve katılıma olanak sağlamaktadır. Bu yayınlar bloglar (internet günlükleri), wikiler ve sosyal ağ siteleri ile yapılmaktadır (Warschauer ve Douglas, 2007: 2). Daha sonra ilkökul arkadaşlarını buldurmak da dahil olmak üzere bireyin çevresindeki birçok kimse ile bir sosyal ağ aracılığıyla iletişime geçmesini sağlayan; resimler, videolar, linkler, yer bildirimleri, duygu durumları, kişinin hayatındaki önemli gelişmeleri hesabında ekli olan kullanıcılarla paylaşmasını sağlayan Facebook internet sitesi ile popülerite kazandığı gerçeği görülmektedir. "Sosyal ağ terimi ilk kez 1954 yılında Barnes tarafından, kişinin çevresindeki diğer insanlarla olan ilişkilerini tanımlamak amacıyla kullanılmıştır. Ona göre sosyal ağlar birbirleriyle etkileşimde olan ve kişi için psikolojik öneme sahip bireylerden meydana gelmektedir" (Aksüt, Ateş, Balaban ve Çelikhan, 2012: 64). Daha sonra bunlara daha çok siyasi liderlerin tercih ettiği Twitter, etkili resimler paylaşılmasını sağlayan instagram, snapchat gibi diğer sosyal ağların eklenmesi ve bu ağların kullanıcılarından herhangi bir ücret talep etmemesi ile bu popülerite özellikle gençler arasında güç kazanmış ve yer edinmiştir. Bu sosyal ağlar sayesinde artık kişilerin birbiri ile iletişime geçmesini engelleyen coğrafi uzaklık, zaman, maddi yönden maliyet gibi diğer birçok sorun ortadan kalkarak bu engeller yerini sanal iletişime bırakmıştır. Sosyal medya bu şekilde insanların yaşamlarının bir parçası haline gelmiş ve tarihte eşi görülmemiş bir büyümeyle insanların karşısına çıkmıştır (Erol ve Hassan, 2014: 805).

Armağan'ın (2013: 90) yaptığı araştırmaya göre öğrencilerin neredeyse tamamına yakını sosyal ağları bir gün içinde 1,5 saat kullandıklarını belirtmişlerdir. Vural ve Bat'a (2010: 3372) göre sosyal medya, katılımcılarını iletişim kurma konusunda cesaretlendirir ve bu konuda geri bildirim önemser. Ayrıca sadece yayma tabanlı değil, iki yönlü iletişime olanak tanınması bakımından da önem taşımaktadır.

Erkul'a (2009: 96) göre bir ağın sosyal ağ olması için şu özelliklere sahip olması gerekir:

- Yayıncıdan bağımsız kullanıcıları olması
- Kullanıcı kaynaklı içerik olması
- Kullanıcılar arasında etkileşim olması
- Zaman ve mekân sınırlaması olmaması.

Dünya artık birçok farklı dili konuşan bir köy haline gelmiştir. Bilgi çağı olarak adlandırılan günümüzde eğitim öğretim faaliyetlerini teknolojiye bağımsız düşünmek imkânsızdır (Ekici ve Kıyıcı, 2012: 157). İnternet artık tek bir bireyin veri yükleyip yayımladığı tek taraflı bir iletişim aracı olmaktan çıkmış tek tek bütün bireylerin veri yükleyip yayımlayabildiği bir ortam olmuştur (Selwyn, 2012: 1). Bir sosyal ağ yapısı kişinin sadece kendi milletinden değil diğer milletlerden insanlarla da iletişime geçmesine olanak tanımıştır. Böylece bireyler karşlarındaki insanlarla duyup görerek uzun süre iletişim kurabilmekteler (Şahin ve Sarı, 2009: 52). Bu durum insanların kendi ana dillerini

bilmeyen birçok kişi ile iletişime geçmesini sağlamıştır. Nitekim birçok insan sosyal medya aracılığı ile yabancı ülkelerin başkanlarını, hayranı olduğu yabancı sanatçıları, sağlık, eğitim ve diğer birçok sektörde öncü haline gelmiş marka kurum ve kuruluşları bir aracıya gerek duymadan takip etme ve iletişime geçme olanağından faydalanmaktadır. Bu durum gençler arasında da yaygınlık göstermiş ve birçok gencin dünyada gelişen olaylar karşısında duygu ve düşüncelerini yabancı dil yeterliklerine bakmaksızın bu sosyal platformlarda en kısa ve en net bir anlatımla ifade etmeye çalıştığı görülmektedir. Hiç şüphesiz bu gelişmeler eğitim dünyasında öğrencilerin yabancı dil öğrenme motivasyonlarını olumlu etkilemektedir. Bu bağlamda düşünülecek olduğunda sosyal medya öğrencilerin sadece motivasyonlarını değil ortak yabancı dil olan İngilizceyi bilip bilmemelerine bağlı olarak sosyal medya kullanım alışkanlıklarında da farklılığa sebep olmaktadır. Nitekim McLoughlin ve Lee (2008: 69) sosyal medya kullanımının öğrencileri pasif bir alıcı olmaktan çıkarıp daha motive olmuş bir şekilde eğitimde köklü değişiklikler yapabileceğini ileri sürmüştür. Benzer şekilde Albion da (2007: 196) yeni teknolojilerin ve teknoloji araçlarının eğitim sistemi dışına atılmamasını tam tersine eğitimciler tarafından eğitim amaçlı kullanması gerektiğini vurgulamıştır. Çünkü sosyal medya destekli öğretimin sağladığı birçok yarar vardır. Bunların başında sosyal medyanın geleneksel eğitim anlayışındaki öğretmen öğrenci etkileşimini artırarak ve dijital araçları bir araya getirerek eğitim ortamını verimleştirmesi vardır (Yaros, 2012: 57). Aynı şekilde sosyal medya farklı öğrenme tarzlarına sahip öğrenciler için de bir alternatif oluşturmaktadır. Öğretmenler aktif öğrenmeyi sağlamak için facebook gibi sosyal ağlar üzerinden çevrimiçi öğrenme (Munoz ve Towner, 2009: 9) topluluklarının etkililiğini deneyebilirler.

Kişiselleştirilmiş öğrenme ortamları öğrenme kontrolünün bireyde olduğu, bireyin öğrenme hedefleri oluşturarak içerik ve süreci yönlendirebildiği öğrenme türüdür. Bunların yanı sıra kişiselleştirilmiş öğrenme ortamları bireye öğrenme sürecinde diğerleriyle iletişim kurabilme fırsatı da sunar. Bu yönüyle düşünülecek olduğunda sosyal ağlar öğrenme sürecinde bireye kendi öğrenme ortamlarını kişiselleştirme olanağı sunar. Birey bu kişiselleştirilmiş öğrenme ortamında oluşturdukları içerikleri diğer bireylere ve gruplara sunabiliyor ve kendisi de diğer birey ve grupların içeriklerine yorum yaparak tartışmalara katılabiliyor (Talas ve Öztürk, 2015: 118). Sosyal ağlar öğrenme ortamları için düşünüldüğünde bir nevi bir uygulama topluluğu olarak görev üstlenmektedirler. Bu ağları eğitim amaçlı kullanan bireyler yeni beceriler geliştirerek öğrenme fırsatları yakalar ve arkadaşlarıyla sosyal ve profesyonel ilişkiler geliştirirler (Gray, 2004: 20). Facebook gizlilik ve güvenliği de sağlayan yapılandırıcı öğretim deneyimlerini sunan eşsiz bir özelliğe sahiptir. Özellikle bu sitenin kullanıcılarına sağladığı grup kurma veya var olan gruplara katılma özelliği eğitim grupları kurmaya elverişli olanaklar tanır. Bu sosyal sitenin potansiyeli gün geçtikçe artmaktadır (Blattner ve Fiori, 2009: 25).

Bloglar günlük şeklinde oluşturulan ve sürekli güncellenen web siteleridir. Bu bloglara resimler, videolar, ses kayıtları ve bağlantılar eklenebilir. Bilgisayar ve internet kullanmasını bilen herkes bu blogları kullanabilir. Bunlar ayrıca yorum yapma imkânı da sağladığından sosyal etkileşimi sağlar (Karcioğlu ve Kurt, 2009: 3). Bu bloglar öğrencilerde düzenli okuma alışkanlığı kazandırır. İngilizce internet sitelerini araştırmalarını sağlar. Öğrencilere öğretim programları hakkında fikir verir. Öğrencilerde bireysel çalışmalarına katkı sağlayacak işitsel ve görsel kaynaklar sunar. İngilizce okuma ve yazma becerilerini geliştirmek isteyen öğrencilere ücretsiz bir yayınevi görevi görür. İşbirliğine dayalı bir öğrenme ortamı oluşturarak öğrencilere birbirlerinin yazma ürünlerine yorum, eleştiri ve katkı yapma imkânı sunar (Koçoğlu, 2009: 316-317). Karaman, Yıldırım ve Kaban da (2008: 39) blog ve

benzeri uygulamaların eğitimde grup çalışması alışkanlığı kazandırma, etkili öğrenmeyi sağlama, üst düzey düşünme becerilerini geliştirme, bilgi okuryazarlarının sayısını arttırma, yapılandırmacı problem çözme öğretme, öğrenciye uygunluk ilkesine bağlı kalmayı sağlama, bireysel gelişimi sağlama ve sorumluluk alma gibi olumlu özellikler sağladığını ifade etmişlerdir. Wikilerin de yapılandırmacı öğrenme ortamlarının gelişimine etki eden çok güçlü bir araç olduğuna inanılmaktadır çünkü onların salt doğası iş birliğini desteklemektedir (Zorko, 2009: 645).

Sosyal medya aynı zamanda eğitimcilerle üniversiteler arasında bilgi alışverişini sağlayarak hem politika belirlemede hem de uygulama geliştirmede taraflara fırsatlar sunmaktadır (Strathdee, 2007: 30). Sosyal ağlar öğretim sürecinde çift yönlü etkileşimi sağlar, geri bildirim imkân verir, konuyla ilgili görseller paylaşılabilir, öğretmen öğrenci sorularını cevaplandırabilir ve öğrenciler geleneksel sınıf ortamından kurtulup rahat hissedebilecekleri bir ortamda öğrenmeyi sağlayabilirler (Aksüt, Ateş, Balaban, 2011: 2). Bilgi alışverişinde sosyal ağların tercih edilmesinin nedeni sosyal ağların esnek ve kullanıcı dostu olmalarıdır (Özmen, Aküzüm, Sünkür ve Baysal, 2011: 42). Sosyal medyanın bu kadar çok kullanılmasında mobilize olması, diğer araçları zamanla kendine uyarlaması, geleneksel medya içeriklerinin sosyal medya içerikleri ile örtüşmesi gelmektedir (Göker, 2015: 404)

Bu araştırmanın amacı lise öğrencilerinin sosyal medyanın İngilizce öğrenimlerine etkisine dair görüşlerini ortaya koymaktır. Bu doğrultuda şu sorulara cevap aranmıştır:

Öğrencilerin;

1. Sosyal medyada (facebook, instagram, snapchat, twitter, vb.) sadece İngilizce paylaşım yapan kişi ya da sayfaları takip etme konusundaki görüşleri nelerdir?
2. Sosyal medyada İngilizce yapılan paylaşımların İngilizce öğrenimlerine etki edip etmediğine; ettiyse ne derece etkilediğine dair görüşleri nelerdir?
3. Okuldaki İngilizce öğrenimi sosyal medyayı kullanım alışkanlıklarını etkiliyor mu, etkiliyorsa ne şekilde etkilediğine dair görüşleriniz nelerdir?
4. Sosyal medyada kullanılan İngilizce ile okulda kullanılan İngilizce arasında bir fark bulup bulmadıklarına dair görüşleri nelerdir?
5. Sosyal medya kullanımı İngilizce öğrenme motivasyonlarını ne şekilde etkilediğine dair görüşleri nelerdir?

2. Yöntem

Bu bölümde; araştırmanın modeli, çalışma grubu, verilerin toplanması, verilerin analizi geçerlik ve güvenilirlik ile ilgili bilgiler yer almaktadır.

2.1. Araştırma Modeli

Nitel araştırma yönteminin kullanıldığı bu çalışmada durum çalışması deseni dikkate alınmıştır.

2.2. Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubunu 2016-2017 eğitim öğretim yılı bahar yarıyılında Elâzığ il merkezinde iki devlet lisesinin 10. ve 11. sınıf öğrencileri oluşturmaktadır. Katılımda gönüllülük esas alınmıştır. Araştırmada öğrencilerin yaşları ve sosyal medya kullanıp kullanmadığı göz önünde bulundurulmuştur. Her sınıf seviyesinden altı olmak üzere toplamda 24 öğrenci araştırmaya katılmıştır.

Tablo 1: Öğrencilerin sınıf düzeylerine göre dağılımları

<i>Kademe</i>	<i>1. Lise</i>	<i>2. Lise</i>
<i>10. sınıf</i>	<i>6 öğrenci</i>	<i>6 öğrenci</i>
<i>11. sınıf</i>	<i>6 öğrenci</i>	<i>6 öğrenci</i>

2.3. Veri Toplama Aracı

Mevcut araştırmada seçilen lise öğrencilerine sosyal medyanın İngilizce öğrenimlerine etkisine dair görüşlerini ortaya koymak amacıyla yarı yapılandırılmış 6 sorudan oluşan bir görüşme formu kullanılmıştır. Bunların yanı sıra görüşme esnasında araştırmacı tarafından açıklayıcı ifadeler yer verilmiştir. Görüşme formu, Eğitim Bilimleri alanında bir profesör, iki yardımcı doçent ile paylaşarak uzman görüşü alınmış ve 3 İngilizce öğretmeni ile soruların anlaşılabilirliği üzerinde durulmuştur.

2.4. Verilerin Çözümlemesi

Elde edilen verilerin analizinde; nitel araştırma desenine uygun olarak içerik analizi yönteminden yararlanılmıştır. Ayrıca verilerin analizi ve çıkan durumun modellenmesi NVIVO-10 programı kullanılarak gerçekleştirilmiştir.

3. Bulgular ve Yorum

Araştırma sonucunda alt başlıklar halinde aşağıda tablolarla gösterilen bulgulara ulaşılmıştır. Bu bağlamda öğrencilerin sosyal medyada (facebook, instagram, snapchat, twitter, vb.) sadece İngilizce paylaşım yapan kişi ya da sayfaları takip etme konusundaki görüşleri Tablo 2’de özetlenmiştir.

Tablo 2: Öğrencilerin Sosyal medyada sadece İngilizce paylaşım yapan kişi ya da sayfaları takip etme konusundaki görüşleri

Sosyal medyada İngilizce paylaşım yapan sayfaları takip etme	<i>f</i>
Faydalı	9
Gereksiz	8
Eğlenceli görsel	3
Kelime hazinesi	3
Göstermelik	3
Çeviri yapmak	1
Merak uyandırma	1
Kültürleşme	1
Kısmen faydalı	1

Araştırmada 9 öğrenci sosyal medyada sadece İngilizce paylaşım yapan kişi ya da sayfaları takip etmeyi faydalı bulduklarını ifade etmişlerdir. Bu öğrencilerden 3'ü sosyal medyada sadece İngilizce paylaşım yapan kişi ya da sayfaları takip etmenin kelime hazinelerini geliştirdiklerini, yine bir başka 3 öğrenci İngilizce içeriklerin görsellikle sunulmasını eğlenceli bulduklarını ifade etmiştir. 1 öğrenci bu kişi ve sayfaları takip etmenin kültürleşmeyi sağladığını, 1 öğrenci bu paylaşımların kendisinde merak uyandırarak öğrenmeye sevk ettiğini ve 1 öğrenci de çeviri kabiliyetini geliştirdiğini ifade etmiştir. Araştırmaya katılan öğrencilerin verdikleri cevaplardan bazıları aşağıda sıralanmıştır:

Ö-2: "Facebook gibi sitelerde genelde sayfaları takip ederken İngilizce olan sayfalar önceliğimdir. İngilizce metin çevirileri yapmak için genelde takip ederim."

Ö-5: "Bence iticidir kendi dilimiz varken neden başka dillere özentilik olsun ki?"

Ö-23: "Onları çok büyük bir istekle takip ederim. Ana sayfada dolaşırken eğer bir İngilizce paylaşım yapan sayfa ya da kişi görürsem vakit kaybetmeden takip ederim."

Ö-24: "Sosyal medyada paylaşım yapan sayfaları takip ediyorum sosyal medyada boşuna vakit öldürecekime İngilizce paylaşım yapan sayfaları takip etmeyi daha mantıklı buluyorum."

Öğrencilerin sosyal medyada İngilizce yapılan paylaşımların İngilizce öğrenimlerine etki edip etmediğine; ettiyse ne derece etkilediğine dair görüşleri Tablo 3'te özetlenmiştir.

Tablo 3: Öğrencilerin sosyal medyada İngilizce yapılan paylaşımların İngilizce öğrenimlerine etki edip etmediğine ilişkin görüşleri

İngilizce paylaşımların İngilizce öğrenimine etkisi	f
Etkili	26
Çeviri ve kelime bilgisi	11
Görsellik-kalıcılık	9
Etkisiz	4
Okuma ve anlama	2
Soru çözme	1
Eğlenceli	1
Duyarlılık	1
Telaffuz	1
Kısmen etkili	1

Araştırmaya katılan öğrenciler sosyal medyada İngilizce yapılan paylaşımların İngilizce öğrenimlerinde etkili olduğuna 26 kere değinmişlerdir. 11 öğrenci bu paylaşımların çeviri kabiliyetlerini ve kelime hazinelerini geliştirdiğini ifade etmişlerdir. Yine 9 öğrenci sosyal medyadaki İngilizce paylaşımların kendilerinde kalıcı öğrenmeye yol açtığını ifade etmiş ve bu durumu sosyal medyada daha çok görsel öğelerin bulundurulmasına bağlamışlardır. 2 öğrenci bu paylaşımlar sayesinde okuma ve anlama kabiliyetlerinde ilerleme kaydettiklerini ifade etmişlerdir. 1 öğrenci bu paylaşımların İngilizce kelimelerin telaffuzunda olumlu yönde etki ettiğini, 1 öğrenci sosyal medya paylaşımlarının kendisine soru çözüme faydasının dokunduğunu, 1 öğrenci bu paylaşımlar eğlenceli olduğu için İngilizce öğrenmeye karşı olumlu tutum sergilemeye başladığını, 1 öğrenci ise bu paylaşımlar sayesinde İngilizceye karşı duyarlılığının arttığını söylemiştir. 4 öğrenci bu paylaşımların İngilizce öğrenimlerinde hiçbir etkiye sahip olmadığını belirtmiş, 1 öğrenci ise kısmen etkili olduğunu söylemiştir. Araştırmaya katılan öğrencilerin verdikleri cevaplardan bazıları aşağıda sıralanmıştır:

Ö-2: “En başta bu sayfalardan bir şey öğrenmedim sanıyordum ama etkisi olduğunu sonra gördüm.”

Ö-3: “%1500 etkiliyor İngilizce paylaşılan bir yazı veya video sonrası metni çevirme hızı, kelime bilgisinde artma, diksiyonda düzelme, söylenenleri anlama ve birçok şeye faydası var.”

Ö-5: “Etki etmedi okulda öğrenemediğimi sosyal medyada öğreneceğimi düşünmüyorum.”

Ö-8: “Hiçbir etki etmiyor okulda 12 saat ders görüp hiçbir şey öğrenemiyoruz sosyal medyadan ne kadar öğrenebiliriz ki?”

Ö-14: “Etkiliyor, çünkü bize farkında olmadan çok şey katabiliyor. Okuduğunu anlama gibi.”

Ö-18: “Bence etki ediyor çünkü paylaşılan bilgileri merak edip çeviri yeteneğimizi geliştirmesine, eğer bu bilgilendirici bir paylaşım ise genel kültürünü de geliştirebilir.”

Ö-21: “Daha çok akılda kalır cümleler. İngilizce öğrenmeyi hızlandırabilir ve İngilizceye karşı duyarlılık artabilir.”

Ö-22: “Kelime bilgim artıyor. Güzel sözlerin kelimelerini ezberliyorum.”

Öğrencilerin okuldaki İngilizce öğreniminin sosyal medyayı kullanım alışkanlıklarını etkileyip etkilemediğine dair görüşleri Tablo 4’de özetlenmiştir.

Tablo 4: Öğrencilerin Okuldaki İngilizce öğrenimlerinin sosyal medyayı kullanım alışkanlıklarını etkileyip etkilemediğine dair görüşleri

Okuldaki İngilizce öğreniminin sosyal medya kullanımına etkisi	<i>f</i>
Etkiliyor	16
Etkilemiyor	11
İngilizce paylaşım	2
Pekiştirme	2
Kısmen etkiliyor	2
Çeviri	1
Kelime	1

Araştırmada 16 öğrenci okuldaki İngilizce öğrenimlerinin sosyal medyayı kullanım alışkanlıklarını etkilediğini söylemişlerdir. Bu öğrenciler okulda öğrendiklerini sosyal medyada pekiştirdiklerini ifade etmişlerdir. 2 öğrenci okulda öğrendikleriyle sosyal medyada İngilizce paylaşımlar yapabildiğini söylemiştir. 1 öğrenci okulda öğrendikleriyle sosyal medyada gördüğü İngilizce paylaşımları Türkçeye çevirebildiğini ifade etmiştir. Araştırmaya katılan öğrencilerin verdikleri cevaplardan bazıları aşağıda sıralanmıştır:

Ö-1: “Etkiliyor çünkü okulda gördüğümüz şeylerle sosyal medyada da karşılaşıyoruz ve bu daha çok akılda kalmasını sağlıyor.”

Ö-15: “Hiç etkilemiyor. Sosyal medyayı boş vakitlerimde kullanırım yani İngilizce ile hiçbir alakası yok.”

Ö-17: “Okulda genelde gramer konuları olduğu için etki göstermiyor.”

Ö-18: “Hayır etkilemiyor. Çünkü sosyal medya kullanımı kişiye bağlıdır okulla bir ilişkisi olmadığını düşünüyorum.”

Öğ-24: “Evet etkiliyor. Okulda İngilizceye yönelik çok çalışma yapıyoruz. Testlerde çözerken yeni bilgiler ediniyorum ve bu bilgilerle sosyal medyada karşılaştıkça daha kalıcı oluyor.”

Öğrencilerin sosyal medyada kullanılan İngilizce ile okulda kullanılan İngilizce arasında bir fark bulup bulmadıkları konusundaki görüşleri Tablo 5’te düzenlenmiştir.

Tablo 5: Öğrencilerin sosyal medyada kullanılan İngilizce ile okulda kullanılan İngilizce arasında bir fark bulup bulmadıklarına ilişkin görüşleri

Sosyal medya ve okulda kullanılan İngilizce	f
Fark var	15
Fark yok	7
Sosyal medya dinleme ve konuşma ağırlıklı	6
Okul gramer, okuma ve yazma ağırlıklı	6
Sosyal medya eğlenceli, kalıcı ve anlaşılır	5
Okul kapsamlı ve resmi	4
Okul sade ve sınırlı	2
Kısmen farklı	1

Araştırmada 15 öğrenci sosyal medyada kullanılan İngilizce ile okulda kullanılan İngilizce arasında farklılıklar bulunduğunu ifade etmiştir. Bu öğrencilerden 6'sı sosyal medyada kullanılan İngilizcenin daha çok konuşma ve dinleme ağırlıklı olduğunu söylerken bir diğer 6 kişilik öğrenci grubu okuldaki İngilizcenin dil gramer, okuma ve yazma ağırlıklı olduğunu ifade etmiştir. 5 öğrenci sosyal medyada İngilizce öğreniminin daha eğlenceli, anlaşılır ve kalıcı olduğunu söylemiştir. 4 öğrenci okulda öğrenilen İngilizcenin daha kapsamlı ve daha resmi bir formatta olduğunu ifade etmiştir. 2 öğrenci ise okulda öğrenilen İngilizcenin daha sade olduğunu ve kapsamının sosyal medyada kullanılan İngilizceye göre daha sınırlı olduğunu ifade etmiştir. Araştırmaya katılan öğrencilerin verdikleri cevaplardan bazıları aşağıda sıralanmıştır:

Ö-6: "Okulda kullanılan İngilizce daha resmi geliyor fakat sosyal medya ve benzeri çevresinde kullanıldığında eğlence amaçlı olduğu için çok güzel."

Ö-7: "Fark buluyorum. Gramer öğretilmiyor internette.»

Ö-8: "Kesinlikle çok farklı okulda hep gramer görmekten bunalıma girdik."

Ö-12: "Okulda kullanılan daha etkilidir. Ama sosyal medyadaki daha kalıcı olur bence ama okulda kullanılan tatbikî daha yararlıdır."

Ö-13: "Bence var. Sosyal medyada çoğu yabancı insan günlük konuşmadaki dili kullanarak yazarken okuldaki İngilizce gramer ağırlıklı oluyor."

Ö18: "Evet fark var. Görseller de videolar da daha yararlı ve öğrendiğimiz İngilizceden daha farklı."

Öğrencilerin sosyal medya kullanımı İngilizce öğrenme motivasyonlarını ne şekilde etkilediğine ilişkin görüşleri Tablo 6'da özetlenmiştir.

Tablo 6: Öğrencilerin Sosyal medya kullanımının İngilizce öğrenme motivasyonlarını etkilemeye ilişkin görüşleri

Sosyal medya kullanımı ve motivasyon	<i>f</i>
Olumlu etkiliyor	13
Etkilemiyor	8
İstek, ilgi, merak, özgüven	6
Kısmen olumlu etkiliyor	4
Kelime ezberi	2
Anlama becerisi	2
Pekiştirme	1

Araştırmada 13 öğrenci sosyal medyanın İngilizce öğrenimlerini olumlu etkilediğini belirtmişlerdir. Bu öğrenciler sosyal medya sayesinde kendilerinde İngilizce öğrenmek için istek ve ilgi oluştuğunu, sosyal medyanın kendilerinde merak duygusu uyandırdığını ve İngilizce öğrenmek için özgüvenlerini geliştirdiğini belirtmişlerdir. Yine bu öğrenciler sosyal medya ile öğrendiklerini pekiştirdiklerini, anlama becerilerinin geliştiğini, kelime ezberlerinin kuvvetlendiğini belirterek tüm bu durumların motivasyonlarını olumlu yönde etkilediğini ifade etmişlerdir. 8 öğrenci sosyal medya kullanımının İngilizce öğrenmek için motivasyonlarını etkilemediğini, 4 öğrenci de kısmen etkilediğini ifade etmiştir. Araştırmaya katılan öğrencilerin verdikleri cevaplardan bazıları aşağıda sıralanmıştır:

Ö-5: “Sosyal medyadaki bazı videoları izlerken söylenenleri anlamak açısından oldukça keyifli ve ayrıca motivasyonu olumlu etkiliyor ayrıca instagram etiketlerinde bir işe yarama olasılığı da artıyor. Sadece instagrama etiket yaparken bile kelime öğrendiğim doğrudur.”

Ö-17: “O dile karşı bir sempati duyuyorsun ve o dili günlük hayatında da kullanıyorsun.”

Ö-24: “Sosyal medyada gördüğüm bilgileri renkli kâğıtlara yazıyorum ve odamda karşılaştıkça motivasyonum artıyor ve öğrenmek için hevesleniyorum.”

Öğrencilerin yukarıdaki soruların dışında sosyal medya ve İngilizce öğrenimi ile ilgili belirtmek istedikleri görüşleri Tablo 7’de özetlenmiştir.

Tablo 7: Öğrencilerin yukarıda geçen soruların dışında sosyal medya ve İngilizce öğrenimi ile ilgili ilişkin görüşleri

Öğrencilerin diğer görüşleri	f
Sosyal medya zararlı	3
Niyete bağlılık	2
İngilizcenin sosyal medyada yaygın olarak kullanılması	1
Sosyal medya eğitici	1
Sosyal medyada İngilizce öğrenmek zevkli	1

Araştırmada 3 öğrenci sosyal medyanın zararlı olduğunu, 2 öğrenci sosyal medyanın İngilizce öğrenimine etkisinin sosyal medya kullanıcısının niyetine göre değişiklik gösterdiğini, 1 öğrenci sosyal medyada İngilizce ile sıklıkla karşılaştığını, 1 öğrenci sosyal medyada İngilizce öğrendiğini ve bu öğrenmenin zevkli olduğunu, 1 öğrenci de sosyal medyanın eğitici olduğunu belirtmişlerdir. Araştırmaya katılan öğrencilerin verdikleri cevaplardan bazıları aşağıda sıralanmıştır:

Ö-4: “Keşke okullardaki İngilizce eğitimi sosyal medyadaki İngilizce ‘den daha zevkli olsa.”

Ö-8: “Kesinlikle sosyal medyadan uzak durun. İnsanları kör ediyor. Kendine bağımlı hale getiriyor. Sosyal hayatı komple kısıtlıyor asosyal bir hale geliyoruz.”

Ö-12: “Sosyal medyada her ne kadar İngilizce şeyler olsa da normal hayattaki İngilizce daha etkili yararlı ve daha güvenilirdir.”

4. Sonuç

Yapılan çalışma sonunda öğrencilerin yabancı dil öğreniminde sosyal medyanın faydalı olup olmadığı konusunda hemen hemen aynı sayıda olmak üzere iki gruba ayrılmışlardır. Yabancı dil öğreniminde sosyal medyanın faydalı olduğunu düşünen öğrenciler sosyal medyada boşa vakit geçireceklerine bu sayfaları takip etmeyi tercih ettiklerini ifade etmişlerdir. Buna karşılık öğrencilerin çoğunda İngilizce paylaşımların dil öğrenimlerine etki ettiğini düşündükleri görülmüştür. Bu öğrenciler bu faydanın daha çok kelime hazinesi ve çeviri becerilerinde etkili olduğunu ifade etmişlerdir. Sonrasında ise sosyal medyadaki paylaşımların görsellik ve kalıcılık açısından etkili olduğunu ifade etmişlerdir. Yararsız olduğunu düşünen öğrencilerin gerekçelerinde ise sosyal medyayı sadece eğlence amaçlı ya da vakit geçirmek için kullandıkları gerçeği vardır. Sosyal medyayı eğlence amaçlı kullanan öğrenciler sosyal medya kullanım süresi ile genel ders başarısı arasındaki ilişkinin ters orantılı olduğunu düşünürler. Junco’nun (2012: 197) görüşleri de bu doğrultudadır. Araştırmalarında sosyal ağ kullanımı ile akademik başarı arasındaki negatif ilişkiyi ortaya koymuştur. Faydasız olduğunu düşünen bir diğer grup ise okuldaki öğrenmelerin yetersizliğinden ya da niteliksiz olmasından dolayı sosyal medyanın da kendilerine pek bir şey katmayacağını düşünmektedirler.

Okuldaki İngilizce öğreniminin sosyal medyayı kullanım alışkanlıklarını etkileme konusunda yine öğrenciler yaklaşık bir sayıyla iki gruba ayrılmışlardır fakat etkilediğini düşünen öğrenciler küçük bir farkla öndeler. Bu öğrenciler daha çok İngilizce paylaşım yapma ve pekiştirme açısından alışkanlıklarını etkilediklerini ifade etmişlerdir.

Öğrencilerin büyük çoğunluğu okul ile sosyal medyada kullanılan İngilizce arasında fark gördüklerini söylemişlerdir. Sosyal medyada kullanılan İngilizce ile okulda öğretilen İngilizce arasında bir fark bulma konusunda fark var diyen öğrenciler açık farkla sayı olarak daha kalabalıklar. Ne tür farklılıklar buluyorsunuz sorusunda öğrenciler daha çok okulda öğretilen İngilizcenin daha çok dilin dil bilgisi yapısını öğretmeye yönelik olduğunu ve okuma ile yazma alt becerileri üzerinde durulduğunu ifade etmişlerdir. Sosyal medyada ise daha çok dinlemeye, telaffuza odaklanıldığı, kalıcılık ve görsel öğelerden dolayı sosyal medyadaki İngilizcenin daha eğlenceli olduğunu ifade etmişlerdir. Okulda öğrenilen İngilizcenin daha kapsamlı ve resmi olduğu da öğrencilerin ifade ettiği diğer görüşler arasında yer alır.

Öğrenciler sosyal medya kullanımının İngilizce öğrenme motivasyonlarını etkilediklerini ifade etmişlerdir. Öğrencilerin çoğunluğa yakın kısmı sosyal medya kullanımının motivasyonlarını olumlu etkilediğini söylemektedir. Bu durumun nedenleri olarak da sosyal medyada yapılan İngilizce paylaşımların kendilerini duyuşsal ve bilişsel yönden olumlu etkilediğini ifade etmişlerdir.

Yukarıda belirtilen görüşlerin yanı sıra sosyal medyanın kesinlikle çok zararlı olduğu ve kullanılmaması gerektiğini düşünen öğrenciler ve sosyal medyanın aslında kişinin kullanım amaçlarına ve alışkanlıklarına bağlı olarak yararlı veya yararsız olduğunu düşünen öğrencileri de göz önünde bulundurarak denilebilir ki sosyal medya öğrencilerin İngilizce öğreniminde faydalı olup olmadığı da tamamen kişinin sosyal medya kullanım amaçlarına, alışkanlıklarına, bilişsel ve duyuşsal alt yapısına bağlıdır. Callan ve Johnston'ın (2017: 13) yaptığı çalışmada da sosyal medyanın genel ve özel kullanımı ile ilgili bazı sorunlar ifade edilmiştir. Konuyla ilgili yapılan birçok çalışmada sosyal medya ile ilgili olumlu sonuçlar ortaya çıkmış olsa da Callan ve Johnston'ın yaptığı çalışma da öğrenciler sosyal medyanın eğitim ve öğretimde kullanılmasıyla ilgili olumsuz yorumlarını dile getirmişlerdir.

Sosyal medya sayesinde insanlar arasındaki küresel iletişimde bir artış meydana gelmiş bu durum da beraberinde dijital okuryazarlığın yanı sıra düşünce ve yeniliklerin de yerkürede hızlı bir şekilde yayılmasına sebep olmuştur (Gülbahar, Kalelioğlu ve Madran, 2010: 5). Carroll (2008) sosyal ağları alanındaki profesyonellerle iletişime geçmek için kullandığını ifade etmiş ve bu açıdan bakıldığında bunun çok değerli bir özellik olduğunu vurgulamıştır. Fakat facebook gibi bu sosyal ağların değeri bağlantılarında gizli olan bir amaç olduğunu ifade ederken bir dil öğrenme bağlamında ise sosyal ağların tam tersi olarak bir özellik olduğunu bir hedef olmadığını belirtmiştir.

Toğay, Akdur, Yetişken ve Bilici'nin (2013: 6) yaptığı araştırmada da öğrenciler sosyal medya ağlarının eğitimde kullanılmasını kolay, gerekli ve faydalı olduğunu belirtmişlerdir. Sosyal medyanın eğitimde kullanılması konusunda öğretim görevlileri ve arkadaşları tarafından teşvik edildiklerini ifade etmişlerdir. Eğitimde sosyal ağ kullanımının yıldan yıla artış gösterdiğini ifade etmenin yanı sıra birlikte çalıştıkları üniversite öğrencilerinin, eğitimde sosyal ağları daha çok arkadaşları ve hocalarıyla ders konuları hakkında iletişim kurmak için kullandıklarını belirtmişlerdir. Akçay (2011: 158) okulların her birinin twitter, facebook gibi sosyal paylaşım sitelerinde hesapları olması gerektiğini

ifade etmiştir. Seçim kampanyalarının dahi sosyal medyalar aracılığıyla yürütüldüğü bir çağda, üniversitelerin internetten uzak kalmasının düşünülemez olduğunu belirterek bu sayede okulu tanımak isteyen yabancı öğrenci ve eğitimcilere fırsat tanınabileceğini ifade etmiştir. Yine Tonbuloğlu ve İşman'ın (2014: 333) yaptığı çalışmada öğretmenlerin de sosyal ağları eğitime destek materyali olarak kullandıkları fakat aktif olarak öğretim ortamı amaçlı kullanmadıkları görülmektedir. Akkoyunlu ve Soylu (2011: 452) sosyal iletişim ağlarının öğrenme süreci ile bütünleştirilerek çeşitli derslerde kullanımına yönelik projeler verilebileceğini ifade etmişlerdir.

Biçen ve Çavuş'un (2010: 5868) yaptığı çalışmada sosyal ağların hızının ve ne tür bir ağ olduğunun önemli olduğu vurgulanmıştır. Biçen ve Çavuş sosyal ağların eğitimde nasıl yer aldığını ve nasıl kullanıldığı konusunda çalışmalar yapılması gerektiğini ifade etmiştir. Sosyal ağların eğitime katkıları konusunda daha fazla teorik çalışma yapılması gerektiğini ve sosyal ağların eğitim bağlamında öğretmenleri nasıl yönlendirdiği konusunda daha fazla akademik çalışma yapılması gerektiğini ifade etmiştir. Literatüre bakıldığında yabancı dil öğrenimi ile sosyal ağlar arasındaki ilişkiyi inceleyen araştırmalar yerel alan yazında yok denecek kadar azdır. Yabancı alan yazına bakıldığında ise bu alanla ilgili çalışmalar yapılmış olmasına karşın ülkemizde bireylerin sosyal ağları kullanma imkânları ve sosyal ağlara yönelik bakış açıları ve tutumları göz önünde bulundurulmadığından bu çalışma incelediği konu bakımından ilk sayılır. Buna rağmen bu çalışma yer olarak sadece bir ili, zaman olarak sadece bir eğitim dönemini ve öğrenci profili ve sayısı olarak sadece iki okulu kapsadığından sınırlılıklara sahiptir. Yabancı dil öğrenimi ve sosyal ağların kullanımı arasındaki ilişki yaygınlaştırılabilir.

Junco, Heibergert ve Loken'ın (2011: 131) yaptıkları çalışmada sosyal medyanın öğrencilerin eğitimde motivasyonlarını ve notlarını arttırdığı ortaya çıkmıştır. Dolayısıyla sosyal medyanın bir eğitim aracı olarak kullanılabilirliğini öne sürmüşlerdir. Öte yandan Manca ve Ranieri'nin (2016: 70) yaptığı çalışmada akademisyenlerin sosyal medyayı, öğretim amaçlarından ziyade özel ve mesleki yaşamlarında kullanmaya daha fazla meyilli oldukları görülmüştür.

Çalışma sonuçları doğrultusunda şu önerilerde bulunulmaktadır:

- İngilizce öğrenim sürecinde görsel ve işitsel materyallerin kullanımına ağırlık verilerek öğrencilerin sosyal medyada olduğu gibi eğlenerek öğrenmesi sağlanmalıdır.
- İngilizce derslerinde gramer okuma ve yazma yerine dinleme ve konuşma gibi gerçek hayatta daha çok ve daha acil olan beceriler kazandırılmaya ağırlık verilmelidir.
- Öğrencilere medya okuryazarlığı dersi haricinde zaten kullanmakta oldukları sosyal medyadan nasıl üst seviyede istifade edecekleri konusunda rehberlik yapılmalıdır.
- Sosyal medya da kullanılan dil ile okulda öğretilen dil arasındaki uçurum elden geldiği kadar azaltılmalıdır.
- Öğrencilerin okuldaki İngilizce eğitiminin nitelik ve nicelik yönünden neden yetersiz olduğunu düşündükleri konusunda görüşleri alınmalı ve bu konuda birtakım çalışmalar yürütülerek İngilizce öğrenimi için gerekli alt yapı sağlanmalıdır.
- Öğrencilerin sosyal medyada İngilizce öğrenimini neden daha fazla eğlenceli ve kalıcı buldukları konusunda görüşlerini alacak daha detaylı bir çalışma yapılmalıdır.
- Sosyal medyada öğrenciler için eğitici İngilizce içerik oluşturan, İngilizce paylaşımlarda bulunarak öğrencileri eğitsel yönden geliştiren sayfaların sayısı ve eğitimcilerin imkânları artırılarak ve desteklenerek daha fazla sosyal medya kullanıcısının öğrencilere ulaşması sağlanmalıdır.

Kaynakça

- Akçay, H. (2011). Kullanımlar ve Doyumlar Yaklaşımı Bağlamında Sosyal Medya Kullanımı: Gümüşhane Üniversitesi Üzerine Bir Araştırma. *İletişim Kuram ve Araştırma Dergisi*, (33), 137-161.
- Akkoyunlu, B. ve Soylu, M. Y. (2011). Sosyal İletişim Ağları ve Dilin Yanlış Kullanımı Üzerine Nitel Bir Çalışma. *İlköğretim Online*, 10(2), 441-453.
- Aksüt, M., Ateş, S., Balaban, S. (2011). Lise Öğrencilerinin Sosyal Paylaşım Sitelerine İlişkin Tutumları. XVI. Türkiye'de İnternet Konferansı, Ege Üniversitesi, İzmir.
- Aksüt, M., Ateş, S., Balaban, S. ve Çelikkanat A. (2012). İlk ve Ortaöğretim Öğrencilerinin Sosyal Paylaşım Sitelerine İlişkin Tutumları (Facebook Örneği). XIV. Akademik Bilişim Konferansı Bildirileri, Uşak Üniversitesi.
- Albion, P. R. (2007). Web 2.0 In Teacher Education: Two Imperatives for Action. *Computers in the Schools*, 25(3-4), 181-198.
- Armağan, A. (2013). Gençlerin Sanal Alanı Kullanım Tercihleri ve Kendilerini Sunum Taktikleri: Bir Araştırma. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 6(27), 78-92.
- Blattner, G. ve Fiori, M. (2009). Facebook in the Language Classroom: Promises and possibilities. *International Journal of Instructional Technology and Distance Learning*, 6(1), 17-28.
- Biçen, H. ve Çavuş, N. (2010). The Most Preferred Social Network Sites by Students. *Procedia Social and Behavioral Sciences* (2) 5864-5869.
- Callan, V. J. ve Johnston, M. A. (2017). Social Media and Student Outcomes: Teacher, Student and Employer Views.
- Carroll, K. (2008). Skype, Social Networks and Learning, 10 Mayıs 2018 tarihinde erişilmiştir. <http://ken-carroll.com/2008/01/14/skype-social-networks-and-language-learning/>
- Ekici, M. ve Kıyıcı, M. (2012). Sosyal Ağların Eğitim Bağlamında Kullanımı. *Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 5 (2), 156-167.
- Erkul, R. E. (2009). Sosyal Medya Araçlarının (Web 2.0) Kamu Hizmetleri ve Uygulamalarında Kullanılabilirliği. *Türkiye Bilişim Derneği Dergisi*, 116, 96-101.
- Erol, G. ve Hassan, A. (2014). Gençlerin Sosyal Medya Kullanımı ve Sosyal Medya Kullanımının Tatil Tercihlerine Etkisi. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi* 7 (31), 804-812.
- Gray, B. (2004). Informal Learning in an Online Community of Practice, *Journal of Distance Education*, 19(1), 20-35.
- Göker, G. (2015). İletişimin McDonaldlaşması: Sosyal Medya Üzerine bir İnceleme. *International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, 10/2, 389-410.
- Gülbahar, Y., Kalelioğlu, F. ve Madran, O. (2010). Sosyal Ağların Eğitim Amaçlı Kullanımı. XV. Türkiye'de İnternet Konferansı 2-4.
- Harrison, R., Thomas, M. (2009) Identity in Online Communities: Social Networking Sites and Language Learning. *International Journal of Emerging Technologies and Society*, 7(2), 109-124.

- Junco, R. (2012). Too Much Face and Not Enough Books: The Relationship between Multiple Indices of Facebook Use and Academic Performance. *Computers in Human Behavior*, 28(1), 187-198.
- Junco R. Heiberger G. Loken E. (2011). The Effect of Twitter on College Student Engagement and Grades. *Journal of Computer Assisted Learning*, 27(2), 119-132.
- Karaman, S., Yıldırım, S., & Kaban, A. (2008). Öğrenme 2.0 yaygınlaşıyor: Web 2.0 uygulamalarının eğitimde kullanımına ilişkin araştırmalar ve sonuçları. XIII. Türkiye’de İnternet Konferansı Bildirileri, 35-40.
- Karcioğlu F. ve Kurt E. (2009). Örgütsel İletişimin Etkinliği Açısından Kurumsal Bloglar ve Birkaç Kurumsal Blogun İncelenmesi. *Atatürk Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi*, 23(3).
- Türkiye’de İnternet Konferansı Bildirileri 22-23 Aralık 2008 Orta Doğu Teknik Üniversitesi, Ankara.
- Koçoğlu, Z., Weblog Use in EFL writing Class. *Ankara University Journal of Faculty of Educational Sciences*, 42(1), 311-327.
- Manca, S. Ranieri, M. (2016). “Yes for Sharing, No for Teaching!”: Social Media in Academic Practices. *The Internet and Higher Education*, 29, 63-74.
- McLoughlin, C. ve Lee, M. J. W. (2008). Social Software and Participatory Learning: Pedagogical Choices with Technology Affordances in the Web 2.0 Era. *Proceedings Ascilite Singapore*.
- Munoz, C. L. ve Towner, T. (2011). Back to the “Wall”: How to Use Facebook in the College Classroom. *First Monday*, 16(12).
- Özmen, F., Aküzüm, C., Sünkür, M. ve Baysal, N. (2011). Sosyal Ağ Sitelerinin Eğitsel Ortamlardaki İşlevselliği. 6th International Advanced Technologies Symposium (IATS’11).
- Selwyn, N. (2012). Social media in higher education. *The Europa World of Learning*, 1, 1-10.
- Strathdee, R. (2007). School İmprovement, Pre-service Teacher Education and the Construction of Social Networks in New Zealand and England. *Journal of education for teaching*, 33(1). 19-33.
- Şahin, M. ve Sarı, S. V. (2009). Basında “Facebook İstismarı” ve Toplumdaki Yansımaları. *Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 1(9), 51-69.
- Şener, G. (2010). Sosyal Ağlarda Kimlik ve Cemaat. *Mostar Aylık Kültür ve Aktüalite Dergisi*, (62).
- Talas, M. ve Öztürk, M. F. (2015). Sosyal Medya ve Eğitim Etkileşimi. *Zeitschrift für die Welt der Türken Journal of World of Turks*. 7(1), 101-120.
- Toğay, A., Akdur, T. E., Yetişken, İ. C. ve Bilici, A. (2013). Eğitim Süreçlerinde Sosyal Ağların Kullanımı: Bir MYO Deneyimi. *Akademik Bilişim Konferansı*, Antalya: Akdeniz Üniversitesi.
- Tonbuloğlu, İ. ve İşman, A. (2014). Öğretmenlerin Sosyal Ağları Kullanım Profillerinin İncelenmesi. *Bartın Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 3(1), 320-338.
- Vural, Z. B. A. ve Bat, M. (2010). Yeni Bir İletişim Ortamı Olarak Sosyal Medya: Ege Üniversitesi İletişim Fakültesine Yönelik Bir Araştırma. *Journal of Yasar University*, 20(5), 3348-3382.
- Warschauer, M. ve Grimes, D. (2007). Audience, Authorship, and Artifact: The emergent semiotics of Web 2.0. *Annual Review of Applied Linguistics*, 27, 1-23.

Yaros, R. A. (2012). *Social Media: Usage And Impact*. UK, Lexington Books.

Zorko, V. (2009). Factors affecting the way students collaborate in a wiki for English Language Learning. *Australasian Journal of Educational Technology*, 25(5), 645-665.